

Balada Mirandei Dortloft

În orașul cu trei văi, tânăra familie Corbeanu primise un apartament dintr-un bloc aflat pe a doua terasă. Jos de tot, trecea râul Argeș. Apoi urma prima terasă, cea pe care încă mai erau vechile case ale târgului, ce-aveau să fie demolate rând pe rând pentru a face loc blocurilor de beton înșirate de-a lungul bulevardului, pe-atunci doar o stradă principală în jurul căreia se concentra centrul micului oraș înflorit dintr-un târg. Acolo erau cele câteva magazine – Materna, Ursulețul, Romarta și Romarta copiilor, așteptând cu rafturile grele noile familii, cu copiii lor tot mai mulți, ca să le urce vesele scările de marmură roșie până la primul etaj, unde îi așteptau jocuri și jucării, cărți de colorat și de citit, hăinuțe și uniforme, de grădiniță, de școală, de liceu. A doua terasă, a lor, era cea a primelor cartiere, unde blocuri noi de cărămidă se înșirau într-o direcție și-n cealaltă față de centru, croind astfel un oraș lunguieț ca un pește răpitor, cum sunt majoritatea orașelor care se dezvoltă pe malul unui râu. Pe a treia terasă, săpată de râul cel harnic retras acum mult mai jos, se afla la început doar cimitirul, astfel că morții, purtați în remorci de camioane tapetate cu covoare și covoare pestriț colorate, ce găfâiau în susul pantelor destul de abrupte, lăsând în urmă roto-coale acre de fum, petale strivite de flori și bănuți argintii aruncați de familiile îndoliate, spre a fi adunați de cete întregi de copii care atât așteptau, ei bine, morții chiar urcau mai aproape de cer. Abia cu timpul, acolo, pe terasa așa-zis superioară, aveau să apară noi cartiere, cartierele săracilor și-ale familiilor numeroase, alcătuite din blocuri din plăci, înghesuite mult prea aproape unul de altul, și ale căror apartamente mici păreau cutii croite din carton, pentru niște specii de insecte nu prea pretențioase, dar care visează mereu la scăpare. Nu departe de acest cartier era însă pădurea, pădurea.

Cu trei valize în mâini au urcat Regina și Justin panta dintre gară și casa lor, în dimineața de toamnă, ea pentru prima oară, el nu, fiindcă mai fusese aici de câteva ori, când luase apartamentul și serviciul în primire. Bărbatul ducea două valize, iar ea numai una, pe-un umăr având poșeta crem din piele de șarpe, iar sub pardesiul alb-unt, prea subțire pentru clima orașului dintre văi la început de noiembrie și șifonat după noaptea petrecută în tren, ținând ascunsă o comoară deja măricică. Printre casele mici de pe coastă, doar cu parter, lipite de trotuare și cu acoperișuri în v ale căror colțuri erau atât de joase pe latura scundă a casei în pantă, încât te puteau împunge în piept dacă făceai vreo mișcare imprudentă – peste ani, Sorana și Miranda aveau să verifice la fiecare coborâre pe aici cât au mai crescut, atingând aceste capete pitice de streșini, mai întâi cu buricele degetelor, stând ridicare pe vârful picioarelor, apoi cu palma întreagă, apoi cu fruntea – cei doi au urcat fără să-și vorbească prea mult, doar „mai poți?”, „stăm un pic?”, „ne oprim dacă vrei”, „ajungem imediat, de fapt nu e atât de departe”. În capătul coastei, ajunși într-un pâl de mesteceni străbătut de-o alee îngustă, croită din dale pătrate de piatră ca niște biscuiți aruncați în zig-zag peste iarba înaltă, la capătul căreia se vedeau câteva blocuri răzlețe, femeia a întrebat unde-i casa. El și-a lăsat valizele jos și a îndemnat-o din priviri să facă la fel, apoi și-a așezat palmele pe umerii ei,

palma lui dreaptă pe umărul ei stâng, palma lui stângă pe umărul ei drept și, privind-o în ochi, surzând într-o parte, cu buzele strânse, ca întotdeauna când îi pregătea o surpriză, a rotit-o ușurel, cu spatele la drumul de parcurs, cu fața într-acolo de unde veneau. S-a întors și el și, umăr în umăr, au privit râul, râul ca un șarpe de argint în valea lui lată, cu burta îngroșată într-un lac chiar dincolo de calea ferată, de parcă înghițise ceva, și apoi îngustându-se iarăși, scăpărând din solzii incendiati de primul răsărit de soare pe care cei doi îl vedeau împreună. Dincolo de lac, în ceața zorilor suspendată la câțiva metri deasupra pământului, dealurile ultramarine se deghizaseră în valuri, valuri cu pante line și creste rotunjite de abur și vânt, iar Regina, care nu văzuse niciodată marea, a simțit hula și amețala celui ce navighează pentru întâia dată în larg, departe de țarm, cu o ambarcațiune ce părea deodată firavă.

Lucrușor cu lucrușor au despachetat în noua lor casă. Camionul cu cele câteva piese de mobilier sosise cu câteva zile înainte, iar un coleg de-ai lui Justin, un biolog cunoscut în primele sale vizite la muzeu, venise cu cheia, să le deschidă și închidă muncitorilor. Această cheie, o dublură, le-a lăsat-o, conform înțelegerii, într-un plic din cutia poștală cu numărul patru – prima scrisoare venită pe această adresă.

Erau două dulapuri și două noptiere din lemn masiv, mobilă lucrată în atelierul propriu de tatăl Reginei cu mulți ani în urmă, și o canapea extensibilă, cu două saltele de burete îmbrăcate într-o tapiserie albastră cu romburi maro, aceasta fiind cumpărată de Justin în rate la unul dintre drumurile sale aici. Toate se aflau în prima cameră, de-a valma: dulapurile și noptierele descărcate de muncitori încercușeră canapeaua, alcătuiind o cazemată prea greu de străpuns acum de călătorii oboșiți.

Cele trei valize, așezate direct pe jos, au fost deschise făcând din încuietorile zgândărite cu chei mici, tremurânde. Din ele au ieșit, în valuri de culoare și miresme care aveau să populeze de îndată această casă nelocuită vreodată: bluzele croșetate ale Reginei, albe și roz, de macrame sau de lână, fustele de stofă și rochiile de mătase, dintre care două remarcabile, cea verde cu brandenburguri aurii și maro, demnă de orice Smeraldină, și cea argintie, argintiu-păstrăv, cu decolteu la spate, delimitat cu o fundă prinsă cu o broșă bătută în strasuri, rochie purtată în noaptea când scânteiasse rubinul sub buzele lui, între catedrală și operă. Două perechi de pantofi, una crem, cu toc mic, cu baretă fină deasupra călcăiului gol și cataramă aurie la gleznă și alta albastră, închisă și cu toc cui, ambele din piele de porc. Cămășile lui, toate în nuanțe de albastru, de la cea a ochilor lui aproape translucizi până la aceea a celui mai intens cer primăvara, în ora magică de după apus. O pereche de pantofi ce păreau părinții, dacă nu bunicii pantofilor Reginei, și ca mărime, și ca grad de uzură, singurii pantofi de schimb ai lui Justin, maro, dintr-o împletitură ce lăsa să respire piciorul de dimensiuni neobișnuite, mărimea patruzeci și șapte, unii dintre acei pantofi cu figură ursuză de la atâta călcat în picioare, de la obișnuința călca-

tului în picioare. Câteva cărți, tot ale lui, dintre care una de istoria românilor și un dicționar de termeni medicali, cu câteva bilețele de hârtie rupte dintr-un caiet ca semne pe ici și pe colo. Un săpun, două periuțe de dinți, un aparat de ras cu câteva lame, un pământul din păr de porc, o perie impresionantă pentru coama Reginei, un set de agrafe, o mică trusă de machiaj din care se ițea portocaliul intens al unui ruj cu capac transparent, folosit pe jumătate, și o pudrieră de argint cu doi crini pe capac. Hainele au fost scoase și așezate, tot împăturite, din lipsa umerșelor, pe fundul unuia dintre dulapuri. Teancul cu bluzele ei croșetate și-a proptit umărul stâng rotofei pe umărul drept mai firav al teancului cu cămășile lui, iar cei doi, terminând cu despachetul care n-a durat de fapt mai mult de zece minute, au oftat privind aceste grămăjoare diferit colorate.

S-au așezat pe două valize, cele mai solide, de piele, sprijinindu-se cu spatele de pereți și având între ei cea de-a treia valiză, de carton, ca o masă, și atunci ea a spus: „Acum tare bun ar fi un cafe”. „O cafea”, a corectat-o el cu blândețe, ridicând arătătorul. Au râs cu poftă, fără să le pese că era așa de devreme și că deasupra și împrejurul lor locuiau alte treizeci de familii. Nici unul dintre ei nu locuise niciodată la bloc.

Pe certificatul de naștere al Mirandei, la care mă uit acum încă o dată, scoțându-l din plicul maro de carton și apoi din folia sa verde de plastic, scrie așa: Mama: Reghina, Tatăl: Iustin. Funcționarul biroului de Stare Civilă din Pitești nu a fost rugat să corecteze și nici nu a fost deloc bodogănit. O făcuseră zadarnic părinții Reginei, cu douăzeci și doi de ani în urmă, când funcționarul român nu știuse sau nu voise să scrie corect numele german. În van îl repetaseră soții Dortloft, Re-gi-na, Re-gi-na, fiindcă omul de la ghișeu auzea bine ce spuneau ei, dar transcria așa cum considera el, adică pe românește: Reghina.

În Timișoara, nimeni nu se mira de numele ei scris astfel, cum nu se mira nici de alte nume nemțești sau ungurești transpuse voit pe românește – nu doar ale oamenilor, dar și ale localităților mici dimprejurul orașului. Însă în Pitești, numele, care rămânea ciudat chiar și scris în felul acesta, venea abia la coada lucrurilor care stârneau mirare. Fiindcă Regina stârnea mirare cu multe altele, fiindcă Regina avea pardesiu alb cu niște trandafiri minusculi ca nasturi, fiindcă Regina avea o pălărie cyclamen de păsă presată, cu șnur negru de piele la bor, și o alta muștar, pe care și le așeza în zilele de primăvară și toamnă peste cocul înalt, meșterit cu multe agrafe ascunse perfect în șuvițele groase, castanii, Regina purta pantofii crem decupați la călcâi și purta pantofii albaștri cu toc indiferent că mergea la piață sau în parc cu copiii. Fiindcă Regina nu ieșea niciodată din casă în capot, nimeni nu știa dacă are așa ceva, nimeni n-o văzuse așa, ea și când dădea o fugă până la pâine trăgea peste furou vreuna dintre nemaipomenitele ei rochii, iar părul și-l prindea întotdeauna în aceeași construcție înaltă și aparent fragilă, cum abia peste ani se vor strădui și localnicele, fără prea mare succes. Regina vorbea cu un accent ciudat pe care nimeni nu-l mai auzise pe-aici, zâmbea mai tot timpul cu o eleganță încărcată de melancolie, tăcea, gângurea și ofta cu totul diferit de ceilalți, iar dacă avea cumva de numărât bani, în fața copiilor, în fața poștașului sau în fața vreunei vecine aflate în vizită, atunci ridica întâi un deget fin și număra în limba ei ciudată, ba alunecând în cărlionți de silabe netede cu multe vocale abia prinse-ntre ele, ba răzuind aerul în câte-o trecere fulgurantă de r-uri, ș-uri și ț-uri cu caracter definitiv.

Această Reghină, plimbându-și prin cartier cele două fetițe dichisite în același mare cărucior alb cu roți nichelate, strălucitoare, își scotea rareori rubinul de pe deget și niciodată nu își arăta capul pe fereastră cu pletele atârându-i în valuri pe umerii albi. De această priveliște se putea bucura doar Iustin, la capătul zilei.

Fredona cântecele doar de ea cunoscute și înțelese, cu flori de măceș, vulpi și păsăruici nefericite uguind pe crengi de mesteacăn, când se plimba, când gătea sau când cosea, când își îmbăia copilele în baia pe ai cărei pereți zugrăviți în alb pictase cu mâna ei niște pești, mari și mici, albaștri și roșii, din gurile cărora se înălțau spre tavan bule rotunde, când spăla rufe aplecată peste o cădiță verde de plastic sau când călca, mai mereu singură acasă cu copiii, iar atunci când se spărgea vreo ceșcuță sau când vreun nasture topit sub talpa fierului de călcat încremenit o clipă în plus în visare își imprima conturul pe vreo manșetă albastră, limba aceea ciudată a ei, germana, izbucnea rașchetând aerul pentru câteva clipe, după care Regina se lovea ușurel cu palma dreaptă pe buze și râdea către fetele cu ochi mari, ca să acopere grozăvia comisă. Însă de obicei afișa un aer vesel, de parcă ar fi plutit pe deasupra lumii neafectată de nimic, aparent fericită în turnul ei unde aproape nimic nu semăna cu restul ținutului.

Este foarte posibil ca Regina să fi înțeles abia aici cât este de diferită, ba chiar să fi devenit abia aici diferită, smulsă dintre ai ei, în orașul acesta mult mai mic decât cel în care se născuseră și ea, și părinții, și bunicii ei, și aruncată brusc printre oameni care erau cu toții altfel, dar la fel între ei, majoritatea fiind prima generație de orășeni, români get-beget. În reacțiile lor avea ea să se vadă pentru prima oară așa, ca într-o oglindă magnifiantă, cu tot ce-i era deodată aparte, neobișnuit, ieșit din comun, colorat și excentric – deși era simpla normalitate a unei șvăboaice din Timișoara. Treptat, poate tocmai temându-se să nu devină asemenea celorlalți, să nu se îmbibe pe nesimțite de culoarea din jur, dar mai degrabă involuntar sau din dor de acasă, Regina a început să punteze, mai întâi cu mirare și sfială, dar cu o oarecare mândrie, apoi cu tot mai multă îndrăzneală și încredere, mai întâi doar în casă, de față cu ai ei, apoi și pe băncuța din fața blocului, acele mici diferențe dintre ea și ceilalți – dintre felul în care se îmbrăca ea și felul în care o făceau ceilalți, dintre felul în care își creștea ea copiii și felul în care o făceau ceilalți, dintre felul în care își îngropau morții, ea și ceilalți. Mai puțin dintre felul în care vorbea ea și felul în care o făceau ceilalți – lucrul acesta fiind plăcerea tot mai greu de îndurat a lui Iustin. Zâmbetul cu care el își însoțise tandra corecție din prima lor zi în casa nouă, când Regina poftise la „un cafe”, avea să devină cu timpul tot mai ironic, până la clinic, însă tânăra și înțeleapta Reghină, prinzând din mers dedesubturile acestei limbi destul de străine, avea să se înarmeze treptat cu suficiente cuvinte care să o scoată învingătoare din multe conflicte, chiar dacă rănită. Ieșea pe câmpul de bătălie al fiecărei zile înarmată cu o seamă de sinonime de genuri diferite pentru același obiect, astfel încât, dacă cerea ezitând îndelung, un, un, un... și arăta cu brațul întins spre un obiect care în mod vădit putea fi denumit printr-un substantiv feminin care oricărui român i-ar fi venit cu ușurință pe buze – să zicem, o oală, o cratiță – iar Iustin aștepta cu sprâncenele ridicate a falsă mirare – *un ce?* –, înțelegând desigur că i se cere o oală, oricare, ea i-o trântea cu un aer victorios, plesnind pe podea din papucul de catifea: un ibric!

(Fragment dintr-un volum în lucru)